

ábhair

An t-ábhar ceart don jab

Súil thapa ar an gceacht

Ardaigh cóta báistí, scáth fearthainne nó mála scoile fíor amháin agus fiafraigh cén jab a dhéanann sé agus cén fáth a n-oireann an t-ábhar sin dó. Múin 'jab' agus 'airí' le samhail ghearr ó bhéal, ansin meaitseálann na grúpaí samplaí ón tráidire le ceithre chárta jab (scáth fearthainne, béirín, fuinneog, mála). Déanann siad tástáil réidh ar dhá jab (braon uisce, brú, coinneáil leis an gclár, tarraingt bheag), coinníonn siad an mheaitseáil nó athraíonn siad í, agus breacann siad jab · ábhar · cén fáth ar leathanach na Dialainne Imscrúdaithe sula roinneann an rang a gcúiseanna airíonna.

Cuspóirí foghlama

- Ábhar a roghnú do jab simplí agus cúis a thabhairt atá bunaithe ar airí
- Tabhairt faoi deara cén fáth a ndéantar rudaí laethúla as na hábhair as a ndéantar iad

Roimh an gclog – ullmhúchán

Priontáil sraith amháin cártaí jab do gach grúpa an oíche roimh ré. Cuir giotaí lipéadaithe i ngach tráidire: páipéar, cárta, scragall, plaisteach trédhearcach, lomra, fabraic thanaí, giota fabraice fite/deinim, giota adhmaid. Tráidire amháin chun an t-uisce a shileann a bhailiú, spúnóg agus uisce do gach grúpa. Bíodh cóta báistí, scáth fearthainne nó mála fíor réidh agat don spreagadh tosaigh.

Ábhair

Mír	Líon	Do gach	Foinse	Ionadach saor
cártaí pictiúr na jabanna (scáth fearthainne, béirín, fuinneog, mála scoile)	1	grúpa	leagan inphriontáilte a chuirtear ar fáil	líníochtaí simplí de na ceithre jab ar nótaí greamaitheacha
samplaí don tráidire ábhar (giota fabraice, lomra bog nó líonadh glan, leathán plaisteach trédhearcach gearrtha as fillteán cáipéisí, cárta, scragall, páipéar, giota beag adhmaid, fabraic láidir fhite nó giota deinim)	1	grúpa	seomra ranga	giotaí fágtha agus pacáistíocht ón mbosca athchúrsála sa bhaile nó ar scoil
tráidire éadomhain le haghaidh seiceálacha le braonta uisce	1	grúpa	seomra ranga	clúdach glan ó bhosca bia plaisteach
spúnóg nó sileadán don uisce	1	grúpa	seomra ranga	braon ó mhéar a tumadh i gcupán uisce
tuáillí páipéir	1	grúpa	seomra ranga	giota seanéadaigh le haghaidh glanta
cóta báistí, scáth fearthainne nó mála scoile fíor le taispeáint ag an tús	1	rang	seomra ranga	grianghraf soiléir de chóta báistí nó de scáth fearthainne ar an gclár bán idirghníomhach
Leathanach sa Dialann Imscrúdaithe	1	dalta	leagan inphriontáilte a chuirtear ar fáil	páipéar bán roinnte le línte ina thrí smaoineamh: jab, ábhar, cén fáth

Pointe sábháilteachta

Ná lig ach braon uisce amháin os cionn tráidire; glan aon doirteadh láithreach. Tarraingtí réidhe le dhá lámh amháin: gan tarraingtí láidre, gan leabhair a théipeáil, gan samplaí a fhilleadh timpeall ar leabhair.

Céimeanna teagaisc

- **Ag Tosú:** Ná hardaigh ach rud fíor amháin (cóta báistí, scáth fearthainne nó mála scoile) agus fiafraigh: Cén jab a dhéanann sé seo, agus cad atá speisialta faoin ábhar? Glac go tapa le dhá rud a thugann siad faoi deara faoi ábhair atá sa seomra cheana, ansin bog ar aghaidh ionas go bhfanfaidh an spreagadh tosaigh gearr.
- **Jabanna agus airíonna:** Teilg an téacs gearr ar an gclár. Tosaigh le jab, fiafraigh conas ba chóir d'ábhar béirín a bhraitheann, ansin déan an nasc le hairí, le bog mar shampla. Ná múnlaigh ach tús abairte amháin: Roghnaigh mé ... mar tá sé ... Fág an tús abairte sin le feiceáil. Cuir cosc ar roghanna bunaithe ar dhath amháin leis an gceist: Cad is gá don ábhar a dhéanamh don jab seo?
- **Meaitseáil an jab:** Cuireann na grúpaí sampla amháin ón tráidire ar gach cárta jab, bunaithe ar an mothú agus ar an gcuma amháin; fanann na samplaí ar na cártaí don chéad chéim eile. Siúil timpeall ag fiafraí: Cad is gá don jab seo? Conas a bhraitheann bhur n-ábhar, nó cén chuma atá air? Cuir luach ar chúiseanna a bhaineann le hairíonna an ábhair; is ceart go leor níos mó ná meaitseáil mhaith amháin a bheith ann.
- **Roghnaigh agus bain triail as:** Tabhair dhá jab do gach grúpa ionas go n-oirfidh sé do 40 nóiméad. Ná déan ach seiceálacha réidhe Chéim 2: braon uisce amháin le haghaidh coinneigh tirim, brú ar an leiceann le haghaidh bog, coinneáil leis an gclár le haghaidh trédhearcach, tarraingt le dhá lámh os cionn an tráidire le haghaidh láidir. Fiafraigh: An gcoinneoidh sibh bhur gcéad mheaitseáil nó an athróidh sibh í? Glan aon doirteadh láithreach.
- **Taifead do roghanna:** An dialann amháin anseo. Taifeadann na daltaí an dá jab a thriail siad mar jab · ábhar · cén fáth; is leor líníocht móide airí amháin ón stór focal. Coinnigh bog, láidir, trédhearcach, uiscdhíonach, cruá, lúbach, mín, garbh ar an gclár. Ná labhair faoi cholúin agus ná héiligh abairtí iomlána.
- **Cén fáth an t-ábhar sin a roghnú?:** Iarr ar thrí nó ceithre ghrúpa labhairt. Athluaigh a gcuid smaointe i dteanga shoiléir na n-airíonna: Mar sin, roghnaigh sibh scragall mar tá sé uiscdhíonach. Críochnaigh trí bhreathnú ar shampla amháin sa seomra ranga mar a dhéanfadh eolaí nó innealtóir (fuinneog ghloine, cuirtín fabraice nó bosca lóin plaisteach) agus ainmnigh an jab agus an t-airí in abairt amháin.

Cad ba cheart a fheiceáil

Bí ag súil le scragall nó plaisteach uiscdhíonach don scáth fearthainne; lomra bog don bhéirín; plaisteach trédhearcach don fhuinneog; fabraic láidir fhite nó deinim don mhála. Is fearr cárta ná páipéar do mhála ach tá sé lag fós; ainmnigh an fáth a n-úsáidtear fabraic chrua láidir i málaí fíora. Má bhíonn meaitseáil aisteach ann, is gnách go ndearna an grúpa dearmad ar an jab; iarr orthu an jab a rá arís agus triail eile a bhaint as.

Míthuiscintí agus idirghabhálacha

- **Phioc mé an ceann seo mar is maith liom an dath / mar tá sé go hálainn.** — Dírígh a n-aird ar ais ar an gcárta jab: Cad is gá don ábhar a dhéanamh don jab seo? Iarr orthu bog, uiscédhíonach, trédhearcach nó láidir a rá arís sula gcoinneoidh siad an sampla nó sula n-athróidh siad é.
- **Dhéanfadh páipéar fuinneog / mála maith dá n-úsáidfimis níos mó de.** — Coinnigh páipéar suas leis an gclár agus tabhair tarraingt réidh dó os cionn an tráidire. Fiafraigh cad a d'inis a lámha agus a súile dóibh, ansin athluaigh: caithfidh fuinneog a bheith trédhearcach; caithfidh mála a bheith láidir sa chaoi nach stróicfidh sé.

Difreáil

Ag teacht chun cinn	Ag forbairt	Inniúil
• Tairg an tús abairte os ard (Roghnaigh mé ... mar tá sé ...) agus glac le líníocht móide focal airí amháin ón stór focal a dheachtaíonn an dalta duit. • Cuir na daltaí ag obair i bpéire ag bord an mhúinteora ar jab amháin, agus cuireadh siad an sampla síos le chéile tar éis dóibh an jab a ainmniú.	• Tar éis na chéad mheaitseála, iarr orthu an tástáil réidh a dhéanamh agus a rá, le focal airí amháin, an gcoinneoidh siad an sampla nó an athróidh siad é. • Spreag iad leis an gceist Cén fáth nach n-úsáidfí páipéar? i gcás jab na fuinneoige nó jab an mhála.	• Iarr orthu dara hábhar a mholadh don jab céanna agus a rá cén fáth a mbeadh sé níos measa. • Ar spás breise sa dialann, iarr orthu rud amháin ón seomra ranga a tharraingt agus lipéad a chur ar a ábhar, ar a jab agus ar a airí.

Nasc traschuraclaim

Nasc leis an teanga ó bhéal: cleacht an tús abairte Roghnaigh mé ... mar tá sé ... ionas go mbeidh gach dalta in ann cúis airí a thabhairt os ard.